DERS KUTUSU
DERSKUTUSU.COM

ÇALIŞMA KÂĞIDI
12. Sınıf · Coğrafya · 9. Hafta

Ad Soyad: _____
Sınıf / No: _____
Tarih: _____

Türkiye'de Ulaşım Sistemlerinin Gelişimi: Deniz Yolu, Hava Yolu, Boru Hatları ve Boğazların Stratejik Önemi (12.2.6)

Deniz yolu ulaşımının gelişimini ve Türk Boğazlarının stratejik önemini açıklar. · Hava yolu taşımacılığının gelişimini ve Türkiye'nin aktarma merkezi konumunu analiz eder. · Boru hatlarının Türkiye'nin enerji koridoru işlevine katkısını değerlendirir.

HATIRLAYALIM

- 1926 Kabotaj Kanunu ile kara sularında taşıma hakkı Türk gemilerine geçti. Deniz yolu yüksek tonajlı yükü en ucuza taşır. Türk Boğazları Montrö (1936) ile yönetilir.
- Sivil havacılık 1933'te başladı. 2000'lerden bu yana havalimanı sayısı iki katını aştı (26 → 57+); konumu Türkiye'yi küresel bir aktarma merkezi (hub) yaptı.
- Boru hatları petrol ve doğal gazı kesintisiz taşır. Kerkük-Yumurtalık, BTC, Mavi Akım, TürkAkım ve TANAP Türkiye'yi bir enerji koridoruna dönüştürür.

1 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görselde Karadeniz'e kıyısı olan bazı ülkeler gösterilmiştir. Bu ülkelerin gemileri açık denizlere ulaşmak için hangi güzergâhı kullanmak zorundadır?

Ⓐ Süveyş Kanalı
Ⓑ Türk Boğazları (İstanbul ve Çanakkale)
Ⓒ Cebelitarık Boğazı
Ⓓ Panama Kanalı

2 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Türkiye'de deniz ve hava yolu ulaşımıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden doğru olanlara D, yanlış olanlara Y yazınız.

	D	Y
Türk Boğazlarındaki geçiş düzeni 1936'da imzalanan Montrö Sözleşmesi'yle belirlenmiştir.	☐	☐
Hava yolunda birim taşıma maliyeti deniz yolundakinden düşüktür.	☐	☐
Kabotaj Kanunu, Türk kara sularında taşıma hakkını yabancı bayraklı gemilere tanımıştır.	☐	☐
Türkiye'den yaklaşık dört saatlik uçuşla altmıştan fazla ülkeye ulaşılabilir.	☐	☐

3 ÇOKTAN SEÇMELİ

Aşağıdaki yüklerden hangisinin hava yoluyla taşınması daha uygundur?

Ⓐ Demir cevheri
Ⓑ Kesme çiçek ve aşı
Ⓒ Taş kömürü
Ⓓ Buğday

4 TABLOYU TAMAMLA

Ulaşım türlerini karşılaştıran tabloyu tamamlayınız.

Ulaşım türü	Birim taşıma maliyeti	Hız	En uygun yük
Deniz yolu	düşük	yavaş	
Hava yolu			değerli ve acil yükler
Boru hattı	düşük	kesintisiz	

5 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görselde Türkiye'nin üç kıta arasındaki konumu ve uçuş süresi gösterilmiştir. Bu durum Türkiye'ye en çok hangi alanda üstünlük sağlar?

Ⓐ Kıyı turizminin çeşitlenmesi
Ⓑ Kara sularında kabotaj hakkı
Ⓒ Boru hattı yapım maliyetinin düşmesi
Ⓓ Hava yolunda aktarma merkezi (hub) olma

6 KISA CEVAP

Dış ticarette en çok deniz yolunun kullanılmasının nedenini yazınız.

_____

_____

7 BOŞLUK DOLDURMA

Cümlelerdeki boşlukları kutudaki uygun kavramlarla tamamlayınız. Kutudaki bir kavram kullanılmayacaktır.

Montrö | enerji koridoru | hub | serbest bölge | Kabotaj

1. Yolcu ve yüklerin toplanıp başka hatlara dağıtıldığı büyük havalimanına aktarma merkezi ya da _____ denir.
2. Türk Boğazlarındaki geçiş rejimi _____ Boğazlar Sözleşmesi ile düzenlenir.
3. Petrol ve gazın üretildiği yerlerle tüketildiği pazarlar arasında köprü olan ülke, bir _____ işlevi görür.
4. Her yıl 1 Temmuz, Denizcilik ve _____ Bayramı olarak kutlanır.

8 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Görselde Türkiye'yi doğudan batıya geçen bir doğal gaz boru hattının güzergâhı verilmiştir. Bu hattın Türkiye'ye katkısı aşağıdakilerden hangisidir?

Türkiye (şematik)

(A) Kara sularında yabancı gemilerin taşımacılığını sınırlar.
(B) Türkiye'nin enerji koridoru olarak jeopolitik önemini artırır.
(C) Boğazlardan geçen tanker sayısını artırır.
(D) Türkiye'yi petrol ihraç eden bir ülke yapar.

9 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarına uyan kavramları yazınız. Turuncu kutulardaki harfler, gemilerin yük ve yolcu alıp verdiği yerin adını verecektir.

Bir limanı besleyen art bölge (10 harf) ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

İlk etabı 2018'de açılan büyük havalimanının bulunduğu il (8 harf) ☐☐☐☐☐☐☐☐

1936 tarihli Boğazlar Sözleşmesi'nin imzalandığı kent (6 harf) ☐☐☐☐☐☐

Azerbaycan gazını Avrupa'ya taşıyan boru hattının kısa adı (5 harf) ☐☐☐☐☐

Ham petrol taşıyan büyük gemi (6 harf) ☐☐☐☐☐☐

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

_____

10 ÇOKTAN SEÇMELİ

Grafikte Türkiye'deki havalimanı sayısının değişimi verilmiştir. Bu değişimin en önemli sonucu aşağıdakilerden hangisidir?

(A) Bölgeler arası erişim kolaylaşmış, hava yolu yaygınlaşmıştır.
(B) Deniz yolu taşımacılığı sona ermiştir.
(C) Boru hatlarına duyulan ihtiyaç azalmıştır.
(D) Hava yolunun birim maliyeti deniz yolunun altına inmiştir.

11 EŞLEŞTİRME

Türkiye üzerinden geçen boru hatlarını taşıdıkları kaynakla eşleştiriniz.

☐ 1. Mavi Akım
☐ 2. TANAP
☐ 3. Doğu Anadolu Doğal Gaz Ana İletim Hattı
☐ 4. Kerkük-Yumurtalık

a) Irak ham petrolünü Akdeniz kıyısına ulaştırır
b) Şah Deniz gazını Ardahan'dan Edirne'ye uzanarak Avrupa'ya ulaştırır
c) Rus doğal gazını Karadeniz tabanından Samsun'a getirir
d) İran doğal gazını Türkiye'ye getirir

12 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Türk Boğazlarının hem Türkiye hem de Karadeniz'e kıyısı olan ülkeler için önemini iki yönüyle açıklayınız.

13 ÇOKTAN SEÇMELİ

Aşağıdakilerden hangisi boru hattı taşımacılığının üstünlüklerinden biri değildir?

(A) Taşımanın kesintisiz sürmesi
(B) Çevreye daha az zarar vermesi
(C) Her türlü katı yükün taşınabilmesi
(D) Güvenli ve hızlı olması

derskutusu.com · © Ders Kutusu · Tüm hakları saklıdır.